

หนึ่งในร้อย

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

มันข้อ ๘๕๒. นะ

ถาม : ๘๕๒. เรื่อง “กราบขอบพระคุณอย่างสูง”

กราบนมัสการหลวงพ่อด้วยความเคารพยิ่ง กราบขอบพระคุณอย่างสูงที่เมตตาช่วยชี้แนะแนวทางในการก้าวเดินต่อไป โยมจะน้อมนำไปพิจารณาและพากเพียรทำต่อไปเจ้าค่ะ กราบขอบพระคุณในความเมตตาเจ้าค่ะ

ตอบ : ข้อ ๘๕๒. เรื่อง “กราบขอบพระคุณอย่างสูง” คำว่ากราบขอบพระคุณอย่างสูงนี้เขาถามปัญหามาเยอะ พอถามปัญหามาเยอะนี้โดยธาตุ เพราะเราสังเกตผู้เขียนเขาเขียนมา เขาฟังธรรมแล้วเขาเขียนว่าเขาเห็นด้วย ส่วนใหญ่แล้วเขาเห็นด้วย เขาเห็นด้วยว่าการพูดโดยหลัก โดยเกณฑ์เขาเห็นด้วย ที่นี้การเห็นด้วย เขาก็มีความตั้งใจอยากจะประพฤติปฏิบัติ

ก่อนหน้านี้มันสับสน มันสับสนเพราะว่ามีการชี้แนะ มีแนวทางประพฤติปฏิบัติหลายๆ แนวทาง เขาก็สับสนอยู่ แล้วสับสนนะ คนเรานี้มันแปลก มันแปลกหมายถึงว่าคนเรามีวาสนา คือมีจุดยืน พอมีจุดยืน เราฟังสิ่งใดมันรู้ว่าถูก รู้ว่าผิด แต่มันไม่มีอะไรมาเป็นพยาน มาแยกแยะว่าอะไรผิด อะไรถูก ทั้งๆ ที่เรารู้ว่ามันไม่น่าใช่

สังเกตได้เวลาคนมาถามปัญหา เวลาเราเคลียร์ปัญหาเขาจะบอก อืม ใช่ หลวงพ่อ ผมก็สงสัย แต่มันไม่มีใครฟัง เขาสงสัยอยู่นะ สงสัยแนวทางที่เขาทำมา เขาสงสัยทุกอย่างที่เขาทำมา สงสัยอยู่ แต่มันได้สัมผัสมันก็ อืม โอ้วจะไม่ใช่หรือ เราก็ได้จับ ได้กล่าวอยู่ โอ้วจะไม่ใช่หรือมันก็ไม่ใช่ แต่มันก็ยังทำอย่างนั้นแหละ พอมาหาเรา เรา

บอกว่าผิด ใช่ ผมก็ว่ามันผิด แต่มันไม่มีใครบอก พอบอกปั๊บมันจะปล่อยเลย แต่ถ้าไม่มีใครบอกนะ มันยังละล้าละลังๆ ไปอยู่อย่างนี้แหละ หลายคนมากเป็นแบบนี้

ฉะนั้น ผู้ถาม เวลาเขาฟังเทศน์เราแล้วเขาจะมีแนวคิดอย่างนี้ เขามีความเห็นว่ามันเห็นว่าเราพูดนี้ถูกต้อง ไม่ใช่เราเป็นพวกเดียวกัน หรือเราจะยกหางว่าใครว่าถูกแล้วมันคือถูก ฉะนั้น เพียงแต่ว่าถ้าเราจะจับว่าคนนะ ถ้ามันมีแนวทาง นี่เขาเรียกวิสัยทัศน์ ถ้ามีแนวทางอย่างนี้ปั๊บเขาจับทางได้ ถ้าเขาจับทางได้ ปฏิบัติได้หรือไม่ได้นั้นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้ามีแนวทางนะ เราเห็นว่าแนวทางนี้ถูกต้อง แล้วเราพยายามประพฤติปฏิบัติของเราไป

ถ้าประพฤติปฏิบัติของเราไป ฉะนั้น เวลาเขามีความลังเลสงสัย หรือเขามีความขุ่นมัว เขาเข้ามาในเว็บไซด์ พอเข้ามาในเว็บไซด์เขาจะเอาสิ่งนี้เป็นที่พึ่ง แล้วว่าใช่ของเขา ใช่ของเขา ฉะนั้น เขาถึงว่า

ถาม : กราบนมัสการหลวงพ่อด้วยความเคารพยิ่ง กราบขอบพระคุณอย่างสูงที่เมตตาชี้แนะแนวทางในการก้าวเดินต่อไป โยมจะน้อมนำไปพิจารณาและพากเพียรทำต่อไปเจ้าค่ะ

ตอบ : เห็นไหม ถึงจะไม่ได้เราก็กายพยายามพากเพียร เราก็กะทำของเรา ฉะนั้น การกระทำของเรา ในการประพฤติปฏิบัติ เริ่มต้นเราประพฤติปฏิบัติ ถ้าคนที่ไม่เคยศรัทธาเลยแล้วมาเริ่มศรัทธา เริ่มมาประพฤติปฏิบัติ เราก็กะเริ่มแบบว่าเราเพิ่งเริ่มต้นจะทำสวนทำนา พอจะเริ่มต้นทำสวนทำนา เรายังไม่มีสิ่งที่เราเคยทำมา เราก็กะทำด้วยความมั่นใจว่าเราทำสวนคราวนี้ เราทำนาคราวนี้เราจะได้ผลตอบแทนมหาศาล เราจะร่ำเราจะรวย

คนที่เวลาทำใหม่ๆ จะคิดอย่างนั้นนะ แต่ถ้าคนที่เคยประพฤติปฏิบัติมา คนที่ล้มลุกคลุกคลานมานะ มันก็เหมือนกับคนที่ทำนาทำสวน นี่ชาวนาเขาบอกว่ายังทำนายังเป็นหนี้ ยังทำนาเป็นหนี้ มีแต่หนี้เวลาทำนา เพราะอะไร? เพราะมันต้องใช้จ่ายมาก ฉะนั้น พอเขาใช้จ่ายมาก เราจะบอกว่าจิต เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติแล้วมันจะเคยล้มลุกคลุกคลานมา พอล้มลุกคลุกคลานมา มันมีสิ่งใดที่ฝังใจมา

การฝังใจมา เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา นี่มันไม่เหมือนกับคนที่ปฏิบัติใหม่ คนที่ปฏิบัติใหม่เหมือนกับคนที่เริ่มทำสวนทำนาใหม่ คนเริ่มทำสวนทำนามันหวังผล คาดผล

หวังผลว่าจะได้ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ แต่เวลาทำจริงนั้นมันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ทีนี้เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ฉะนั้น การกระทำเราจะเริ่มต้นตั้งแต่ตรงนี้ ตรงที่ว่าก่อนที่จะเราจะประพฤติปฏิบัติมันต้องมีพื้นฐาน มันต้องมีที่มาที่ไป ทีนี้คนที่ไม่มีที่มาที่ไป พวกเราใจเร็วด่วนได้ พอใจเร็วด่วนได้ เห็นไหม เขาบอกว่าปฏิบัติง่าย ลัดสั้น

พาหิยะพึงธรรมพระพุทธเจ้าทีเดียวเป็นพระอรหันต์ องค์กรนั้นพึงธรรม
พระพุทธเจ้าทีเดียวเป็นพระอรหันต์ เราก็หมายปอง ก็เหมือนกับคนทำนาไหมเงิ นี่เรา
เริ่มต้นทำนา ทำนาคราวนี้รัฐบาลประกันราคาแล้ว เราจะได้เท่านั้น เราจะได้เท่านั้น เรา
จะมีเงินเหลือเท่านั้น นี่จินตนาการไป พอไปถึงแล้วบอกว่าไม่ได้ เพราะว่าเกี่ยวข้าว
มาแล้ว รัฐบาลจะเอามาจำหน่าย เอามาประกัน มันมีความขึ้น มันไม่มีใบประทวน จำนำไม่ได้
ข้าวทำไมล่ะ? ข้าวก็เอาไปเก็บไว้ให้มันงอกเงย ถ้าจะเอาไว้แห้งออก อย่างไรมันก็ต้องไป
แล้ว อย่งไรก็ต้องทำ

นี่ก็เหมือนกัน มันลัด มันสั้น มันปฏิบัติง่าย แล้วมันจริงหรือเปล่าล่ะ? มันจริงหรือเปล่า? มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ ไหม? ถ้ามันไม่เป็นจริงๆ เราถึงจะต้อง ถ้าเรามีศรัทธา มีความเชื่อของเรา เราปูพื้นฐานของเรา เรานับ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ เรานับ ๑ ของเราไป ถ้านับ ๑ นะ นับถึงที่สุดแล้วมันจะถึง ๑๐๐ ของมัน ๑ ไม่ใช่ ๑๐๐ นะ แต่ถ้าไม่มี ๑ นั้น ๑๐๐ นั้น ไม่มี ๑ นั้น ไม่ใช่ ๑๐๐ หรือก แต่ถ้าเรามี ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ เดียวเราจะได้ ๑๐๐ แต่ไม่ใช่ ๑๐๐ หรือก ๑ นั้น ไม่ใช่ ๑๐๐ ๑๐๐ ก็ไม่ใช่ ๑ ถ้ารวมกันเป็น ๑๐๐ แล้วมันไม่ใช่ ๑ หรือก มันรวมกันจนเป็น ๑๐๐

ฉะนั้น ถ้าใน ๑๐๐ นั้นไม่มี ๑ ถ้าไม่มี ๑ ไม่ได้นับ ๑ ไห้ ๑๐๐ นั้นมีแต่ตัวเลข ไม่มีความจริง ไม่มีพรอก ฉะนั้น ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติ นี่เขาถึงบอกว่าเราชอบเขาที่เขาแบบว่าเหมือนกับธาตุเดียวกัน ธาตุเดียวกัน คือชอบความจริง ความจริงเป็นความจริง ถ้าทำได้ก็คือได้ ถ้าทำไม่ได้เราเชื่อมั่นของเรา เราก็ไปพยายามของเรา เราอย่าท้อแท้ เราอย่าถอดใจ เราอย่าท้อ

เราพูดบ่อยนะ บอกว่าเราทิ้งโอกาสเราไป เราทิ้งชีวิตเรานะ เราบอกนี่เป็นชีวิต เราเกิดมา ถ้าใครมีครอบครัว มีต่างๆ เราก็มีชีวิตแล้ว ชีวิตอย่างนี้มันเป็นสมมุติ มันเป็นเรื่องของโลกๆ ทุกคนก็เป็นแบบนี้ทั้งนั้นแหละ แล้วคุณงามความดี คุณวิเลทองค์สมเด็จพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมอญเดียว นี่แล้วกลับไปเอาสามเณรมาหุดนะ นางพิมพา พระเจ้าสุทโธทนะ นี่เอาได้หมดเลย

อันนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเราทำของเรา ถ้าเราทำได้ ถ้าเราทำไม่ได้เราก็พยายามของเรา เราอย่าทิ้ง อย่าทิ้งหมายความว่า เห็นไหม ที่ว่านี่เวลาพาหิยะฟังพระพุทธเจ้าทีเดียวเป็นพระอรหันต์ เราก็จะเอาลัด เอาสั้น เอาง่าย เอาลัด เอาสั้น เอาง่ายมันเป็นความเพื่อฝันไหม? ถ้ามันเป็นความเพื่อฝันนะ คนเพื่อเจอ ละเมอ ใหม่ๆ ที่อ้างอิงธรรมะของพระพุทธเจ้าแล้วก็เพื่อเจอกันไป แต่เวลาคนที่ไม่ได้เพื่อเจอ อย่างเรานี้ลูกศิษย์กรรมฐาน เราเห็นหน้าทั้งนั้นแหละ เราปฏิบัติกันมา ๒๐ ปีก็มี ๓๐ ปีก็มี ก็ยังลืมนึกคลุกคลานกันอยู่ อย่างนี้เพื่อเจอไหม? อย่างนี้ไม่ได้เพื่อเจอ แต่เราก็พยายามทำของเรา

หลวงตาท่านพูดประจำ บอกว่า “คนเราเกิดมามี ๒ ตา”

ตาคือตาโลก ตาคือตาเราเกิดมาเราต้องมีอาชีพ เราต้องมีสัมมาอาชีพ เราต้องเลี้ยงชีพของเรา เราอยู่กับสังคมโลก เรามีชีวิตในโลก อีกตาคือ เห็นไหม อีกตาคือ ถ้าเรามีโอกาสของเรา เราก็มาประพฤติปฏิบัติของเรา เพื่อให้หัวใจของเรามันมีที่พึ่ง ให้หัวใจเรามีหลักมีเกณฑ์ คำว่ามีหลักมีเกณฑ์นะ คนที่มีหลักมีเกณฑ์ ถ้าเป็นลูกศิษย์นะ ลูกศิษย์หลวงตาแล้วเชื่อหลวงตาจริงๆ นะ จะไม่เป็นเหยื่อคนอื่น เวลาคนอื่น เวลาใครบอกหลวงตาว่าอย่างนั้น หลวงตาว่าอย่างนั้น หา! ท่านพูดอย่างนี้นะ “หา! เราว่าอย่างนั้นหรือ?” หลวงตาว่าอย่างนั้น หลวงตาว่าอย่างนั้น

ฉะนั้น หลวงตาท่านเป็นหลักเป็นชัย ทุกคนก็ว่าหลวงตาว่าอย่างนั้น เพราะ เพราะเราไม่มีเครดิตพอ ที่ว่าเราจะบอกเราพูดอย่างนั้น เราถึงบอกว่าหลวงตาว่าอย่างนั้น ถ้าหลวงตาว่าอย่างนั้น ที่นี้ก็เหมือนกับธรรมของพระพุทธเจ้า ธรรมของพระพุทธเจ้าเป็นความจริง แต่เราคิดของเราอย่างนั้นไง ถ้าคิดของเราอย่างนั้นนะ เราเป็นจริงหรือเปล่าละ? ถ้ามันไม่เป็นความจริงนะ มันไม่เป็นจริงเราก็จะไม่ได้ความจริงของเรา ถ้าเราได้ความจริง

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า นี่เราพอใจที่ว่า “โยมจะนำไปพิจารณา และพากเพียรปฏิบัติต่อไป”

เราพากเพียร เราปฏิบัติของเรา เราเป็นชานา ถ้าเราได้ทศน้ำชานา เราได้หว่านกล้า เราได้ปักดำ เราดูแลต้นข้าวของเรา เราหวังเก็บเกี่ยวข้าวของเรา เราหวังเก็บเกี่ยวมรรค ผลในหัวใจของเรา ๑ ๒ ๓ ๔ ค่อยๆ ทำของเราไป อย่าใจร้อน คำว่าใจร้อน นี่มักจะจะได้ยาก คนที่ไม่มั่งง่าย คนที่มีความวิริยะ มีความอุตสาหะ คนๆ นั้นจะเอาตัวรอดจะมีมาก มีน้อยเก็บหอมรอมริบ ประหยัดมัธยัสถ์ รู้จักรักษาใจของตัวเอง เขาจะไปนิพพาน เขาจะไปสุขาวดี เขาจะไปถึงสุขมันเรื่องของเขา เราปฏิบัติของเรา เราฟังของเรา เราฟังหมายความว่าปัจจัยตั้ง สันติภูมิจิโก หัวใจของเรา

นี่เวลาเราปฏิบัติ เห็นไหม ถ้าคนเขื่อนะ คนตื่น คนตื่นเราปฏิบัติของเรานะ เก็บหอมรอมริบ ดูข้าว ดูนา ดูกล้า ดูต้นข้าว นี่เราดูของเรา เวลาเขาบอกว่าสิ่งนั้นดี สิ่งนี้ดี มันเหมือนกับทางโลก คราวนี้ผลไม้ชนิดนี้มีราคาดี ปลุกกันเต็มเลย ราคาตก เขาบอกว่าชนิดนั้นดี มันโค่นทิ้งหมดเลย มันไปปลูกชนิดใหม่ พอราคามันจะดี พอปลูกมากโค่นทิ้งใหม่

นี่ก็เหมือนกัน เราจะดูแลของเรา เขาว่าสิ่งนั้นดี สิ่งนี้ดี เราทิ้งไปเลยนะ แต่ทิ้งไปเลย เราไปปฏิบัตินะ ปฏิบัติไปแล้วถ้าคนมีสติ แשרลูกโซ่ เวลาธรรมลูกโซ่นี้นะเขาจะบอกสิ่งนี้เป็นธรรม สิ่งนี้เป็นธรรม แล้วกระตุ้นกันต่อเนื่อง ต่อเนื่องไป เป็นสังคมนะ นี่ในธรรมะเป็นอย่างนี้ไง แล้วมันอยู่ในสังคม เออ จริงๆ เนาะ นี่มันว่างๆ มันสบายๆ เนาะ โอ๊ย มันดีดีเนาะ มันก็แשרลูกโซ่ต่อๆ ไป ถึงที่สุดใครจะดี? มันจะดีไปถึงไหน? เพราะมันไม่มีความจริงรองรับ ไม่มีผลประโยชน์เข้ามา แשרลูกโซ่นั้นถึงที่สุดคือล้มคว่ำ

ในการปฏิบัติที่ว่าเรียบง่าย ลองทำดูสิ นี่ไม่ใช่ว่าปิด กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น แล้วไม่ให้เชื่อจะทดสอบเขาได้ไหม? ทดสอบ แต่การทดสอบของเรา เราต้องมีสติปัญญาของเรารู้ว่ามันเป็นจริงหรือไม่จริง ทีนี้เราไปทดสอบ เราไม่ใช่ไปทดสอบนี้ เราไปเป็นเหยื่อ คือเราไปส่งเสริมเลยไง ทุ่มไปทั้งตัว ไม่ใช่กาลามสูตรไง ไม่ให้เชื่อ ไม่ได้กลั่นกรองไง เวลาไปก็ไปหมดเลย ไปจนถอนรากถอนโคนไปหมดเลย ที่นาที่ไรยกให้เขาไปเลย แล้วก็ไปเกลี้ยเลย อย่างนี้ไปทดสอบหรือ?

ไปทดสอบเราก็ทดสอบด้วยสติ วิจัยหรือไม่จริง พิสูจน์ได้ตลอดจริงหรือไม่จริง? แล้วกระแสนั้นไป นี่พูดถึงถ้า ๑ ๒ ๓ มัน ๑ ใน ๑๐๐ แต่ถ้าไม่มี ๑ ไม่มีหรือ ธรรมะไม่มี ถ้าไม่มีสมาธินะ อย่างที่พูดเมื่อวาน ถ้าเขาบอกว่าเห็นกายๆ ถ้าขาดสมาธิ สติ

ปฏิฐาน ๔ ปลอม ถ้าไม่มีสมาธินะ ไม่มีสมาธิอะไรรู้? สามัญสำนึก โลก โลภียปัญญา รู้
นี่เห็นกาย เห็นต่างๆ มันเป็นจินตนาการ มันเป็นสัญญา เห็นได้

จิตเวลามันว่างๆ จิตมันมีหลักแล้วมันจินตนาการได้เลย จะเห็นเหมือนกัน แต่
เห็นอย่างนี้เห็นชั่วคราว เห็นแล้วบางทีก็ดี แต่เห็นแล้วมันไม่มีสิ่งใดเป็นประโยชน์
หรือ แต่ถ้าเราพุทโธ พุทโธ หรือปัญญาอบรมสมาธิจนจิตมันสงบระงับ จิตนี้เป็นหนึ่ง
พอจิตเป็นหนึ่งจิตออกรู้ จิตเห็นกาย จิตเห็นเวทนา จิตเห็นจิต จิตเห็นธรรม อย่างนี้ถึงเป็น
สติปฏิฐาน ๔ จริง

สติปฏิฐาน ๔ จริงคืออะไร? สติปฏิฐาน ๔ จริงคือมีจิต มีผู้เห็น มีผู้กระทำ มันมี
คนทุกข์ คนยาก มีคนที่จะถอดจะถอน แต่สติปฏิฐาน ๔ ปลอมคืออะไร? สติปฏิฐาน ๔
ปลอมคือไม่มีใครเป็นเจ้าของใจ อย่างเช่นความรู้สึกนึกคิดเรา มันเกิดมาจากไหน? เกิด
มาจากใจเราใช่ไหม? แล้วมันดับดับที่ไหน? ก็ดับที่ใจใช่ไหม? นี่ความเกิดดับ เกิดดับที่
ไหน? ก็เกิดดับที่ใจนี้ใช่ไหม? แล้วเกิดดับที่ใจนี้มันก็เป็นสมมุติใช่ไหม? แล้วก็เวียนตาย
เวียนเกิดอย่างนี้ใช่ไหม? แล้วจิตได้อะไรล่ะ? จิตได้อะไร?

จิตไม่รู้ จิตบอกว่าไม่รู้เรื่อง แต่บอกว่า อู้ฮู มันเป็นอย่างนั้นนะ นี่สติปฏิฐาน ๔
ปลอม แต่ถ้าสติปฏิฐาน ๔ จริงนะ พอจิตสงบมันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม
โดยความเป็นจริง พอเห็นโดยความเป็นจริง มันเห็นกายมันสะท้อนหัวใจแล้ว แล้วพอ
มันพิจารณาไปมันเป็นไตรลักษณ์ มันจะแปรสภาพ พอแปรสภาพมันจะถอนออกเลย
ถอนอะไรรู้ไหม? ถอนไอ้โง่โง่ ถอนไอ้ที่ไม่รู้ สิ่งที่เป็นอยู่เพราะไม่รู้ เพราะไม่รู้ไม่เห็น
ถึงหลง เพราะไม่รู้ไม่เห็นถึงติด

ทีนี้พอมันพิจารณาของมัน มันเห็นสติปฏิฐาน ๔ ตามความเป็นจริง แล้วมันถอด
มันถอนเข้ามา มันรู้จริงแล้ว คนรู้จริงจะติดไหม? คนรู้จริงจะหลงไหม? คนรู้จริงมันก็ไม่
หลง แล้วคนรู้จริงมันก็ไม่ติด แต่มันต้องรู้จริงของมันถึงจะเป็นสติปฏิฐาน ๔ จริงใจ
เดี๋ยวนี้มันเป็นสติปฏิฐาน ๔ ของโลกียะ สติปฏิฐาน ๔ ของจิตสามัญสำนึก รู้กาย เห็นกาย
แล้วบอกก็เห็นนะ ก็จิตมันทำความสงบแล้วมันเห็น

ใช่ ทำความสงบของเด็กน้อย ทำความสงบของความหลง มันไม่ใช่ทำความสงบ
ของผู้ตื่น ผู้เบิกบานหรือ ถ้าทำความสงบของผู้ตื่น ผู้เบิกบาน จิตเวลาเป็นสมาธิมันรู้

ของมัน มันรู้อย่างไร? เราจับของอยู่ แล้วเราวางของลงเรารู้ไหม? จิตมันเสวยอารมณ์อยู่ มันรับรู้ความคิดอยู่ มันวางความคิด รู้ไหม? ใครไม่รู้บอกมา ถ้าใครไม่รู้แสดงว่ามันก็ไม่เคยเป็นสมาธิใจ

ถ้าคนเคยเป็นสมาธิมันรู้ ของที่เราถืออยู่เรารู้ เราปล่อยเรารู้ แล้วมันถือของมันอยู่ บอกหลวงพ่อนี้อะไร? หลวงพ่อนี้เป็นสมาธิ ใจว่างๆ นี่สมาธิ ก็มึงถือว่างๆ อยู่ใจ มึงวางอารมณ์หมดแล้วมึงก็มาหยิบไว้ว่างๆ แล้วก็เอาว่างๆ นี่ว่างๆ ใจ มันไม่จริง ถ้ามันจริงนะมันพุดไม่ได้ มันวางหมดแล้ว มันวางในตัวเอง แล้วมันจะพุดอะไรอีกล่ะ? ใจที่ว่างๆ มันก็มาถือของว่างๆ มันถือของอยู่ แล้วมันวางมันก็บอกว่างๆ

อันนี้เวลาพุดถึงว่าถ้าเขาจะไปปฏิบัติต่อไป คำว่าปฏิบัติต่อไป เราให้กำลังใจว่าเราอย่าข้าม ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ แล้วมันจะครบ ๑๐๐ เหมือนเรานับเงิน นับเงินของเรา เราต้องมีจำนวนของเรา หน่วยของเรา เราจะนับของเราไป นี่มันไม่มีเราข้ามไปเลย ข้ามไปเลยมันก็เป็น เห็นไหม เวลาในมุตโตทัยหลวงปู่มั่น ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐ ท่านบอกศูนย์นี้มีค่ามาก ศูนย์ไปต่อใน ๑ ก็เป็น ๑๐ ศูนย์ไปต่อใน ๙ ก็ ๙๐ แต่ศูนย์มันไม่มีค่า ตัวศูนย์เองไม่มีประโยชน์ แต่ตัวศูนย์มันไปใส่ใน ๑ มันก็เป็น ๑๐ มันไปใส่ใน ๕ มันก็เป็น ๕๐ มันไปใส่ใน ๙ มันก็เป็น ๙๐ ถ้ามันใส่ ๒ ตัวมันก็เป็น ๒๐๐ นี่ศูนย์ เห็นไหม ที่นี้เราว่า ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙

นี่ตั้งใจปฏิบัติ เราตั้งใจเอาความจริงกัน เอาความจริงคือใจเรานี้รู้ ใจทุกขมันก็รู้ว่าทุกข ถ้าใจมันดีมันจะรู้ว่าดีนะ

ต่อไปข้อ ๘๕๓. อันนั้นข้อ ๘๕๒. เนะ

ถาม : ๘๕๓. เรื่อง “กราบองค์หลวงพ่อกับในความเมตตาครับ”

กราบหลวงพ่อกับที่ได้เมตตาให้กระผม กระผมได้ฟังธรรมของหลวงพ่อกแล้ว
กระผมได้รับความเมตตา กระผมปลื้มใจมาก

ตอบ : เขาเขียนมาเขาจะบอกว่า กระผมได้รับวัคซีนจากหลวงพ่อกแล้ว เขาว่านะ เขาบอกว่าเขาได้รับวัคซีนป้องกันแล้ว เออ จริงเนาะ ถ้าเขาได้จริงๆ

ถาม : กระผมได้รับวัคซีนจากหลวงพ่อกแล้ว กระผมจะชวนขายตามกำลังและโอกาส เวลา เพื่อหาโอสธสมุนไพรรักษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อมาดื่มกิน เพื่อรักษาโรคครับ

ตอบ : ถ้าเขาได้ประโยชน์เราเห็นดีเห็นงามด้วย เห็นดีเห็นงามนะ เริ่มต้น ๑ ไม่ใช่ ๑๐๐ แต่ ๑๐๐ ก็ไม่ใช่ ๑ ถ้าคำว่า ๑๐๐ ไม่ใช่ ๑ นั้นะ เห็นไหม ถ้าเขาได้วัคซีนแล้ว เขาป้องกันของเขาแล้ว ถ้าวัคซีนแล้ว

นี่คนเรานะ คนเราทำมาหากิน บอกว่าคนนั้นไม่รวย คนนี้ไม่รวย ถ้ารู้จักมัธยัสถ์ รู้จักเก็บ รู้จักรักษา คนนั้นจะมีพอยู่พอกิน แล้วจะมีเหลือเก็บ ส่วนใหญ่แล้วการใช้จ่ายของเรานั้นใช้จ่ายฟุ่มเฟือย นี่คนมีมากก็ใช้จ่ายด้วยความฟุ่มเฟือย คนมีเงินน้อยก็ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เพราะจริงๆ แล้วปัจจัย ๔ ปัจจัยเครื่องอาศัย เราอยู่เรากินด้วยประหยัคมัธยัสถ์ของเรา เราจะเหลือเก็บของเรา เราจะมีออมของเรา ถ้าเรามีออมของเราชีวิตเราก็มั่นคง

ในการประพฤติปฏิบัตินะ ถ้าเราปฏิบัติ ถ้าจิตเราสงบแล้ว ถ้าจิตเรามีหลักมีเกณฑ์ของเรา ถ้ามีหลักมีเกณฑ์นี้มีวัคซีนป้องกัน ถ้ามีวัคซีนป้องกัน นี่ป้องกันอะไร? คนเรานี้ นะถ้าบอกว่ามีวัคซีนป้องกันแล้วมันจะเผชิญกับโรคภัยไข้เจ็บโดยที่ว่ามันประมาณของ มันใจ ถ้าเราไม่ประมาณของเรานะ เรามีวัคซีนป้องกันแล้ว วัคซีนก็คือวัคซีน แต่ชีวิตเราก็ต้องไม่ประมาณด้วย ถ้าในการประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน ถ้าเราจะปฏิบัติของเรานะ เราปฏิบัติตามความเป็นจริง

เราปฏิบัติ เห็นไหม เพราะเขาบอกว่าเขาจะหาธรรมโอสธ มีธรรมขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อรักษาโรคของเขา เพื่อรักษาใจของเขา ถ้าเขารักษาของเขาได้ ถ้ารักษาได้นะ เพราะคนเราเวลาปกติเราก็ไม่ค่อยเห็นว่าร่างกาย สุขภาพของเรามี ประโยชน์กับเรามาก แต่เมื่อใดเจ็บไข้ได้ป่วยนะ เราจะเห็นเลยว่าคนที่มีความสุขแข็งแรง มันเป็นบุญมาก คนเรานะถ้ายังไม่เห็นว่าของๆ เรา ร่างกายของเรายังแข็งแรง ยังทำสิ่งใด ได้ ไม่ต้องอะไรเลย แม้แต่แค่สุขภาพเท่านั้นแหละ เวลาโรครามานะ เดินก็ไม่ได้ นั่งก็ไม่ได้ ทำอะไรก็โอดโอยไปหมดเลย

นี่เวลาพระบวช เห็นไหม เวลาพระบวช ๒๐ ปีบวชได้ ถ้าบวชได้ นี่อายุ ๒๐ ๓๐ มันกำลังเข้มแข็งเลย นี่ถ้าต่อสู้กิเลสได้เต็มที่เลย แต่ส่วนใหญ่ในปัจจุบันนี้ก็มี เวลาคน

อายุมากแล้วมาบวช พอบวชถ้ามันเข้มแข็งขึ้นมาเราก็ก็นั่งปฏิบัติได้ แต่ถ้ามันอ่อนแอขึ้นมาล่ะ? เวลามันอ่อนแอขึ้นมาละ ลูกก็โอย นังก็โอย สิ่งนี้ถ้าเรายังไม่เจ็บไข้ได้ป่วยเราก็ก็นั่งรู้ว่าสุขภาพสมบูรณ์ สุขภาพแข็งแรงมันคืออะไร? แต่เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยเราจะเห็นเลย

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจของเรา ถ้าเราประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าจิตใจเรามีกำลังของเราขึ้นมา ฉะนั้น ถ้ามันมีกำลังของมัน มันทำของเรา เราอย่าประมาท ถ้ามันไม่ประมาทนะมันก็จะไปประชันกับเรา ฉะนั้น สิ่งที่ว่านี้หนึ่ง ถ้าหนึ่งไม่ประมาทในทางเริ่มต้นกับไม่ประมาทว่าเราได้ผลแล้วไง นี่สิ่งใดเวลาปฏิบัติไปนะ คนเราเวลาปฏิบัติ ถ้าคนมีวาสนานะมันจับมันได้ คนมีวาสนานะ เวลาจิตสงบมันจะเห็นกายเลย แต่ถ้าบางคนโดยทั่วไป จิตสงบแล้วก็สงบเฉยๆ มันไม่เห็นของมัน ถ้ามันไม่เห็นของมันต้องรำพึงรำพึงไป

รำพึงคือนึก รำพึงคือจุดประเด็นก็ได้ ดังจิตนี้ออกให้เห็นกายให้ได้ แต่ถ้าคนเรานี้ นะ ถ้ามันมีวาสนานะมันจะเห็นกายของมัน ถ้าเห็นกายของมัน แล้วมันพิจารณากายของมัน พอพิจารณาแล้วมันปล่อย พอมันปล่อย การปล่อยนะ พอปล่อยแล้ว เพราะว่าการปล่อยด้วยปัญญา มันจะละเอียดลึกซึ้งกว่า ความสงบระงับ ความสุขมันจะมีมากกว่าสมาธิ สมาธินี้ เวลาพุทโธ พุทโธ โดยปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าจิตมันเป็นสมาธิ อืม สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

มันมีความสุข ถ้ามันไม่มีความสุข พระเราไม่คิดว่าสมาธิเป็นนิพพาน มันคิดได้เวลาเป็นสมาธิ แต่สมาธิมันอยู่ของมันไม่ได้ สมาธินี้ละ สมาธิ เห็นไหม เราเร่งอุณหภูมิจองเราขึ้นมา นี่ถ้าเรามีเชื้อเพลิง อุณหภูมิมันจะต่ำลงไหม? ธรรมดา จิตก็เหมือนกัน ถ้าเรามีเหตุรักษาเป็นสมาธิ มันเป็นสมาธิขึ้นมา นี่ถ้าเราไม่รักษามัน มันเสื่อมไหม? เสื่อมอ้าว ถ้าเราคิดเตาของเรานะ เรามีฟืนใช้ไหมไฟมันก็โชติช่วง ถ้าฟืนมันหมดล่ะ? ก็จบใจ

จิตก็เหมือนกัน ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ สมาธิเกิดจากการมีสติ มีคำบริกรรมสมาธินี้เกิดจากคำบริกรรม เกิดจากสติปัญญารักษามัน มันถึงเป็นสมาธิ สมาธิเกิดจากจิต แต่สมาธิไม่ใช่จิต ปัญญาเกิดจากจิตก็ไม่ใช่จิต อะไรไม่ใช่จิตหมดเลย แต่มันเกิดจากจิตจิตเพราะอะไร? จิตมันเป็นภวสวะ เป็นภพ แล้วถ้ามีสติปัญญามันจะออกหรือคัน ออกไขปัญญาของมัน แต่ถ้ามันไม่มีสติมันไม่ออกเวลาเป็นสมาธิละ เป็นสมาธิ อืม ว่างหมดเลยนะ เดียวก็เสื่อม อยู่ไม่ได้หรอก

ฉะนั้น ถึงบอกกรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ อันนี้พระอัสสชิบอกพระสารีบุตร เห็นไหม

“กรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ไปแก้ที่เหตุนั้น”

ทีนี้เราแก้ที่เหตุไหนใช่ไหม? เรามีพุทโธ เรามีสติปัญญา เราก็ดึงเหตุให้เป็นสมาธิใช่ไหม? ถ้าเรามีสมาธิเราใช้ปัญญาของเราเข้าไป มันก็เป็นปัญญาที่เป็นมรรคใช่ไหม? ออกไปทำลายกิเลส ถ้ามันออกไปทำลายกิเลสนะ ถ้ามันปล่อยวาง พอมันปล่อยวางมันเป็นตถกัปหาน พอตถกัปหานมันมีความสุขของมันนะ แล้วถ้าไม่บำรุงรักษา ด้วยความสะเพร่า ด้วยตัวเองไม่มีครูบาอาจารย์ แล้วตัวเองก็ไม่เข้าใจด้วย คิดว่าพอพิจารณาไปแล้วมันปล่อยแล้วก็อจบ พอจบแล้วเดี๋ยวมันก็เสื่อม พอจบแล้วมันตถกัปหานไง มันปล่อยวางชั่วคราว

พอปล่อยวางชั่วคราว กิเลสนะพอใครเข้าไปทำร้ายมัน ใครเข้าไปทำมันนะ ถ้ากำลังมันน้อยกว่ามันจะหลบเลย ถ้าสมาธิ ปัญญามันแก่กล้า พอทำอะไรไป โอ๊ย ประสบความสำเร็จหมดเลย กิเลสมันหลบ กิเลสมันหลบซ่อนอยู่ได้พรม กิเลสมันหลบเข้าเหลือนะ อู๊ย เก่งมาก ภาวนาคราวนี้เก่งมาก พอมันใช้ปัญญาไปสักพักหนึ่ง ใช้สมาธิไปสักพักหนึ่ง สมาธิ ปัญญามันเริ่มใช้มันเริ่มอ่อนลง กำลังเริ่มอ่อนลงเพราะเราไม่ได้เพิ่มเติม

กิเลสมันเห็นว่าสมาธิเริ่มอ่อนลงนะ มันแสดงตัวออกมานะ มันลุกขึ้นมานะ มันกระตือรือร้นเลย มันเสื่อมหมด มันกระตือรือร้นตายเลย พอมันกระตือรือร้นตายนะ พอพิจารณาไปพิจารณา อู๊ย มันปล่อยวางหมดเลย พอกิเลสมันลุกขึ้นมามันกระตือรือร้น โอ๊ย มันทุกข์ มันร้อน มันเศร้า มันคอตก มันไปไหนไม่รอด นี่เวลาครูบาอาจารย์ท่านคอยเตือน คอยย้ำก็เพราะเหตุนี้ คนที่ปฏิบัติมานะ มันไม่เคยมีไม่มีหอรก ที่ว่าเจริญแล้วเสื่อม ไม่เคยเจอสภาพเสื่อม

ถ้าเจอสภาพเสื่อม มันน่าเห็นใจนะ เวลาภาวนาดี โอ้โฮ มีแต่ความสุข มีแต่ความรื่นเริง แหม คุณกัณฐีนี้ดีมากเลย แต่เวลามันเสื่อมนะ อีกคนมันนั่งคอตก มันนั่งคอตกรำพันแต่ความทุกข์ รำพันแต่ความที่เป็นไปไม่ได้ แล้วทำอะไรล่ะ? ทำอย่างไรมันต้องกลับไปเริ่มต้น ในเมื่ออาหารของเราไม่มี เราจะทำครัว เราจะประกอบอาหาร ข้าวสารก็

ไม่มี วัตถุดิบที่จะทำอาหารก็ไม่มี เราไม่มีสิ่งใดเลย แล้วเราก็มานั่งกอดคอกันรำพันรำพึงกัน แล้วมันจะได้อะไร? ถ้าเราจะเริ่มทำอาหาร เริ่มประกอบสัมมาอาชีวะ เอาอาหารมากินกันอยู่ เราก็ต้องหาข้าวสารมาเพื่อจะหุงหา เราก็ต้องหาผักหญ้ามาเพื่อจะทำกับข้าวไว้ต้มแกงกินกัน

ฉะนั้น พอมันเสื่อมแล้วเราหาอาหาร หาอาหารคืออะไร? หาอาหารที่ใช้ปัญญา ใช้สติขึ้นมาฟื้นฟู ฟื้นฟูมาให้มีสติ ให้มีปัญญา ถ้ามีสติ มีปัญญามันก็หาอาหารของมันมา ถ้ามีอาหาร มีวัตถุดิบขึ้นมาละ คนมันเคยทำได้นะ เราเคยกิน เราเคยอยู่ แต่เพราะความประมาทพลาดพลั้งของเราเอง เราถึงทำอาหารของเรา ทุกอย่างที่เราเก็บไว้สูญหายไปหมดเลย

ฉะนั้น ถ้าเราเคยกิน เคยอยู่ เรามีสติ มีคนคอยบอกเราว่าสิ่งนี้มันเสื่อมไปแล้ว เรากลับมาหาอาหาร หาข้าวสาร หาทุกอย่างมาเพื่อประกอบเป็นอาหาร พอเราเห็นขึ้นมาเราดีใจ เพราะมันหิวอยู่แล้ว มันประกอบเลย มันหุง มันหา อู้ย มันจะกิน ถ้ามันกินเข้าไปมันก็กลับมา นี่ถ้าจิตมันสงบแล้วออกพิจารณา มันก็กลับมาอีก ฉะนั้น เวลาจิตใครเสื่อม จิตใครทอดลอย จิตใครอะไรนะ มันไปไหนไม่รอดหรอก

โธ เวลาเรื่องอย่างนี้ละทุกคนมันเป็นมาหมด เวลาหลวงตาท่านรำพันขึ้นมา เวลาจิตท่านเสื่อม เห็นไหม จิตนี้แน่นเป็นหินเลย เวลากำหนดขึ้นมามันคงเหมือนภูเขาเลย เวลามันเสื่อมนี้มันเสื่อมหมดเลย เวลากำหนดพุทโธ พุทโธ เหมือนกับเข็นครกขึ้นภูเขา พอเข็นขึ้นไปนะ พอเพลอมันก็กลิ้งทับแบนแต่เดี๋ยวนั้น อู้ย ทุกข์ ทุกข์มากๆ ทุกข์จนแสนสาหัส

นี่เวลาท่านรำพันถึงความทุกข์ของท่าน เวลาคนเจริญแล้วเสื่อม เจริญแล้วเสื่อม แล้วอย่างนั้นพอสุดท้ายก็มาหาเหตุผลว่าทำไมมันเป็นอย่างนั้น? อ้อ เพราะประมาท เลินเล่อ กำหนดจิตไว้เฉยๆ ไม่มีคำบริกรรม ฉะนั้น ใครจะไปเหนือ ไปได้ นี่ไงที่บอกว่าหนึ่งร้อย เขาจะไปช้าๆ ไปขวา เขาจะไปดาวอังคารเรื่องของเขาเถอะ กลับมาพุทโธ ดีกว่า กลับมาพุทโธ ๓ วันแรกออกแทบระเบิด พุทโธไป พุทโธมา พุทโธ พุทโธ พุทโธ ด้วยความมั่นใจเพราะมันเสื่อม ความเสื่อม ความทุกข์อันนั้นมันทรมาณมาก

กำหนดพุทโธ พุทโธจนพุทโธไม่ได้เลย พุทโธจนมันว่างหมดเลย พุทโธไม่ได้แล้วทำอะไร? พุทโธไม่ได้เลยทำอะไร? อ้อ ถ้าพุทโธไม่ได้ก็อยู่กับผู้รู้เฉยๆ ก็ได้ อยู่กับสมาธิ พอมันคลายตัวออกมาพุทโธได้เอาพุทโธใส่เข้าไปเลย นี่ท่านพื้นมา เห็นไหม คนเจริญแล้วเสื่อม มันเป็นไปได้หรือว่าสมาธิทำแล้วมันไม่มีเสื่อม ปัญญาไม่มีเสื่อม ไม่มีหรือ? เจริญแล้วเสื่อมทั้งนั้น แต่มันไม่เสื่อมเพราะเราทำอยู่ทุกวัน ข้าวนี้มันมีกินอยู่ทุกวันเพราะอะไร? เพราะทำนาปีหนึ่ง ๓ หน ข้าวที่เมืองไทยอยู่ในยุ้ง ในฉาง ทำนาปีหนึ่ง ๓ หน ๔ หน เขาจะทำนากันทั้งปีแล้ว

นี่ก็เหมือนกัน สมาธิมันจะเกิด สมาธิมันมาจากไหน? ชื่อมาหรือ? เทวดาให้มาหรือ? ใครให้มา? มาจากสติเว้ย มาจากสติ มาจากคำบริกรรม ไม่มีใครให้มาหรือ? ปัญญาหรือ? ปัญญาที่ฝึกสติ ปัญญาที่ขุดคุ้ยขึ้นมาสติ ฝึกหัดมันมา สติ สมาธิ ปัญญา นี่ตำราตำราก็อ่แก่ชื่อ ขวดยาก็บอกว่ายานี้แก้โรคชนิดนั้น แต่เนื้อยาไม่มี มีแต่กระดาษบอกไว้ มีแต่ตำรายาบอกไว้ ให้ไปหาธรรมโอสถกันเอาเอง เราก็จะไปหากันอยู่ที่นี่ไง ถ้าเราหาของเราได้นะ เราหาของเราได้เราจะทำของเรา มันจะเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเป็นประโยชน์กับเรามันเป็นได้

ฉะนั้น เราจะบอกว่าหนึ่งในร้อยนะ ๑ ก็ไม่ใช่ ๑๐๐ ๑๐๐ ก็ไม่ใช่ ๑ แต่เวลาผู้ที่ปฏิบัติไปจะรู้ได้ จะรู้ได้ ปฏิบัติไปถ้าถึงที่สุดนะ ถึงที่สุด นี่อริยสัจมีหนึ่งเดียว ถ้าหนึ่งเดียว พุทมนจะเหมือนกัน ความว่าเหมือนกันมันจะเข้ากันได้ ถ้าเข้ากันได้มันก็จะประโยชน์กับเราไง อันนี้พูดถึงคำถามในเว็บไซต์นะ

ฉะนั้น คำถาม นี่คำถามว่าเวลาเราเดินจงกรม เวลาเรานั่งสมาธิ ภาวนา มันมีอาการที่รับรู้ต่างๆ การรับรู้ต่างๆ มันออกรับรู้โดยที่ว่ามันไม่รับผัสขอบอะไรแล้ว ถ้ามันออกรับรู้โดยไม่รับผัสขอบอะไรนี้วางให้หมด ไม่ใช่มันออกไปรับรู้โดยความไม่รับผัสขอบ เราก็จะต้องไปเคลียร์ปัญหาให้เขาหมด ไม่ใช่ ถ้าเราจะไปเคลียร์ปัญหาทั้งหมด เราจะไม่มีวันจบหรือ? เราไม่ต้องไปเคลียร์ปัญหาทั้งหมดเลย เพราะจิตนี้มันมหัศจรรย์ มันรู้ไปหมด จิตนี้ไปได้สามแดนโลกธาตุ

เวลาจิตมันสงบแล้วนะ จิตมันเป็นสมาธิมันไปเข้าฌานสมาบัติ มันจะไปเทวดา อินทร์ พรหม มันจะลงนรกอเวจี มันเห็นหมดแหละ มันรู้ไปหมดแหละ แล้วพอรู้ไปหมด ไปดูนรกอเวจีสิ คนตกนรกขนาดไหน? คนอยู่บนสวรรค์ เทวดามากขนาดไหน?

เราต้องไปถามทีละคนใหม่ว่า เทวดาคูณทำอะไรมาถึงเป็นเทวดา? ไปนรก เอ๊ย นรกมีงทำอะไรถึงไปนรก? ไม่ต้องไปถามเขา ฉะนั้น ไม่ต้องไปถามเขา ไม่ต้องไปยุ่งกับเขา เรา รักษาใจเรา

อันนี้ก็เหมือนกันที่ออกฐิติ เดียวมันจะเป็นความสุขความทุกข์ขนาดไหน มันเป็นอาการของใจ ถ้าจะให้เขียนนะ พุรุษนี้เขียนได้อีก ๕ ใบ เพราะมันเป็นอาการทั้งหมดใจ เป็นอาการหมายถึงว่าในสำหรับอาหาร เวลาเรากินอาหารมีรสชาติอะไรล่ะ? รสชาติมันมีทั้งนั้นแหละ แล้วรสชาติมันมาจากไหนล่ะ? รสชาติมันมาจากลิ้น ใจ จีวรวิญญูณนี้ ใจ ลิ้นมันกระทบมันก็รู้รส ถ้าลิ้นกระทบรู้รส นี่ถ้าวิญญูณอาหารก็รักษาลิ้นเรา ดูแลลิ้นเรา ถ้าดูแลลิ้นเรานั้นก็เข้ามา

อันนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเรารักษาใจนะ เราดูแลใจของเรา รักษาใจของเรา นี่เพราะเรา ไม่ตอบปัญหานี้ก่อน เราจะเอาปัญหานี้ขึ้นต้นก่อน ปัญหานี้ขึ้นต้นก่อน เพราะหนึ่งในร้อยมันต้องทำแบบนี้ มันก็จะเข้ามาโดยถูกต้องชอบธรรม ศีล สมาธิ ปัญญา โดยความถูกต้องชอบธรรม แต่พอมันเกิดปัญหา พอมันเกิดปัญหาขึ้นมาเพราะสติของเรา สติเราขาดตกบกพร่อง

สติ สมาธิ ปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้ามันขาดตกบกพร่องนะ พระเราเนี่ยเวลาอยู่ป่าอยู่เขา ถ้าเวลาเข้าป่าเข้าเขาไป รุกคฺไปศีลต้องบริสุทธิ์ ถ้าศีลไม่บริสุทธิ์นะ เพราะในป่าในเขามันมีพวกเทพ พวกจิตวิญญูณที่อาศัยอยู่เยอะมาก ถ้าเราสมบุรณ์ เราถูกต้อง สิ่งนี้จะคุ้มครองเราเลย ศีล สมาธิ ปัญญา ฉะนั้น เวลาจิตมันมีปัญหา นี่มันจะเป็นปลายเหตุ ใจ คือแก้ที่ปลายเหตุ ถ้าแก้ที่ปลายเหตุไม่มีวันจบ

ฉะนั้น เวลาการรักษาโรค เขารักษาโรคที่ต้นเหตุ เหตุนี้มันคืออะไร? นี่เรากินอะไรเข้าไป เราทำสิ่งใดเข้าไปร่างกายถึงเจ็บไข้ได้ป่วย ต้องงดเว้นสิ่งนั้นก่อน งดเว้นสิ่งนั้นก่อน พองดเว้นสิ่งนั้นไป ร่างกายสมบุรณ์ขึ้นมา เราเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา เราก็รักษาตามอาการนั้น

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าไปรู้ ไปเห็นต่างๆ เห็นใหม่ เราให้ว่าง ให้ว่าง เราไม่ต้องการรู้ เห็นสิ่งนั้น เราต้องการสติ เราต้องการคำบริกรรม เราต้องการให้จิตนี้มันตั้งมั่น ถ้าจิตตั้งมั่นก็จบ ถ้าจิตตั้งมั่นมันไม่ออกฐิติ ใจที่มันออกฐิติมันไปแล้วก็ตะครุบเงาใจ ก็ได้แต่เงาไม่ได้

ตัว ตัวมันคือพลังงาน ตัวคือตัวจิต ที่นี้ตัวจิต นี่ความรู้ จิตมันรู้ด้วยอะไร? รู้ด้วยอายตนะที่ออกไป เพราะจิตมันรับรู้อายตนะมันถึงออกไป ถ้าเรารักษาที่อายตนะ รักษาที่จิต อายตนะก็ดับหมด

นี่บอกว่าพอมันรู้ออกไป รู้ออกไปเรารู้ว่าที่รู้นั้นคืออะไร? แล้วรู้ ในรู้นั้นมีอะไร? ในรู้นั้นเกิดอะไร? ไปเลยแหละ แต่ถ้าเราทวนกระแสกลับมา พระพุทธเจ้าสอนให้ทวนกระแสกลับมา ทวนกระแสกลับมาที่ต้นน้ำ ต้นน้ำคือตัวภวาสวะ คือตัวภพ คือตัวใจ ถ้ากลับมาที่ตัวใจ กลับมาที่ต้นน้ำ แล้วรักษาต้นน้ำ ดูแลตั้งแต่ต้นน้ำ แม่น้ำทั้งสายเราควบคุมได้หมดเลย ถ้าเราไม่มาดูแลที่ต้นน้ำ แล้วไปดูแลที่ปลายน้ำ ต้นน้ำมันจะไหลมาอย่างไรก็ไม่รู้ ปากน้ำนั่น โอ้โฮ ทั้งเรือสินค้า ทั้งเรือประมง ทั้งเรือขนส่ง มันชนกัน ค้างกันอยู่เต็มปากน้ำเลย

เราไม่ต้องไปยุ่งกับมัน มันมันปากน้ำ เราดูต้นน้ำคือดูหัวใจ กลับมาที่นี้ แล้วเรื่องที่มันไปรู้เห็นนะ โอ้เรือชนกัน กัปตันมันเดินเรือไม่เป็น มันคุมเรือมันชนกันอยู่ที่ปากน้ำ เราจะฝึกหัดเป็นกัปตันที่ดี เราจะดูแลเรือของเรา ทวนกระแสกลับไปต้นน้ำ ต้องแก้ อย่างนี้ ถ้าเราไปที่ปากน้ำ ปลายน้ำไม่ไหวหรอก มันเป็นผลของวิญญูะ มันไม่เป็นความจริง ความจริงคือภวาสวะ คือภพ ปฏิสนธิวิญญูะนี้เวียนตาย เวียนเกิดถึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม

ขณะนี้ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ แล้วเป็นมนุษย์ที่มีศักยภาพ เคารพในธรรม พระพุทธศาสนา แล้วกำลังศึกษาค้นคว้า ธรรมของพระพุทธเจ้าสอนเข้ามาที่ใจ แล้วเราจะมาแก้หัวใจของเรา เราจะไปต้นแก้อะไรกับสิ่งที่ใจมันออกไปรู้ ออกไปรู้เอาแต่ความทุกข์ ความยาก ความทุกข์เข้ามา ปัจจุบันนี้จะเอาความจริง แก้ไขกันที่นี้ เราจะไปหาพระพุทธ เป็นสากยบุตรพุทธชินโรส เป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอวัง